

Zitting 1977–1978

14 998

Financieel Protocol tussen de Europese Economische Gemeenschap en Turkije; Brussel, 12 mei 1977 (Trb. 1977, 125)

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Ter griffies van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen 21 april 1978. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens een of beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 21 mei 1978.

Aan de Voorzitters van de Eerste Kamer en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 19 april 1978

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60 en onder verwijzing naar het derde lid van artikel 61 van de Grondwet, de Raad van State gehoord, heb ik de eer u hierbij de Nederlandse en Franse tekst over te leggen van het op 12 mei 1977 te Brussel tot stand gekomen Financieel Protocol tussen de Europese Economische Gemeenschap en Turkije (Trb. 1977, 125)¹

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt alleen voor Nederland gevraagd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
C. A. van der Klaauw

TOELICHTENDE NOTA

Voorgeschiedenis en totstandkoming

Het financieel protocol EEG-Turkije, dat op 12 mei 1977 te Brussel werd ondertekend, is het derde financiële protocol in het kader van de associatie tussen de EEG en Turkije. De oorspronkelijke Associatieovereenkomst van 12 september 1963 (Trb. 1963, 184) werd, na het verlopen van een voorbereidende fase, aangevuld voor de overgangsfase zoals die door de associatie is voorgeschreven. De aanpassing van de oorspronkelijke overeenkomst vond plaats op 23 november 1970 dppr ,oddeij vam de sluiting van een additioneel Protocol, met bijlagen, en een (tweede) financiële protocol (Trb. 1971, 70). Dit tweede financiële protocol, dat op 1 januari 1973 in werking trad, had een looptijd tot 23 mei 1976; het bedrag, totaal 220 miljoen rekeneenheden, is nagenoeg geheel besteed.

Volgens artikel 10 van het tweede financiële protocol onderzoeken de overeenkomstsluitende partijen één jaar voor het verstrijken van dat protocol de bepalingen die op het gebied van de financiële bijstand voor een nieuwe periode eventueel kunnen worden vastgesteld. Op deze wijze zou de continuïteit van de financiële hulp kunnen worden gewaarborgd.

Bij het tot stand komen van het derde financiële protocol hebben zich echter enkele vertragende factoren voorgedaan.

Aan de ene kant was er de moeizame besluitvorming binnen de Gemeenschap. Het financieel protocol met Turkije diende namelijk in samenhang te worden gebracht met het totaal van de financiële hulp die in het kader van de «globale benadering» aan Middellandse-Zeestaten wordt verleend. Het heeft lang geduurd voordat in de Gemeenschap hierover overeenstemming is bereikt.

Aan de andere kant was er de problematiek met betrekking tot de algemene relatie tussen de Gemeenschap en Turkije. Turkije was van mening dat de associatieverhouding EEG-Turkije door de nieuwe akkoorden die de Gemeenschap is aangegaan, met name in de Middellandse-Zeeregio, relatief werd uitgehouden. Het houden van een Associatieraad werd zelfs twee maal uitgesteld. Uiteindelijk kwam de Associatieraad op 20 december 1976, nog onder Nederlands voorzitterschap, te Brussel bijeen. Tijdens deze bijeenkomst kon de Gemeenschap Turkije een totaal pakket aanbieden, waarvan de verschillende onderdelen in samenhang met elkaar beoordeeld dienen te worden. Het pakket bestond uit de volgende onderdelen:

- verruiming van de exportmogelijkheden van Turkse landbouwproducten naar de EEG.
- inwerkingtreding van de eerste fase van de regeling voor het tot stand komen van een vrij verkeer van werknemers.
- nader uit te werken regeling ter zake van de betalingsbalansproblematiek.
- het derde financiële protocol.

Er dient hierbij nog op gewezen te worden dat op 30 juni 1973, als gevolg van de uitbreiding van de Gemeenschap, een Complementair Protocol tussen de uitgebreide Gemeenschap en Turkije tot stand werd gebracht (Trb. 1974, 45), op basis waarvan de drie nieuwe lid-staten 47 miljoen rekeneenheden extra aan financiële hulp zouden bijdragen (Art. 8). Tot nu toe heeft echter Turkije de vereiste nationale goedkeuringsprocedures voor dit aanvullende protocol nog niet voltooid.

Inhoud van het derde financiële protocol

Het financieel protocol heeft ten doel een bijdrage te leveren in aanvulling op hetgeen door Turkije zelf wordt verricht, aan projecten die:

- de produktiviteit van de Turkse economie trachten te verhogen, en met name een verbetering van de economische infrastructuur, een hogere op-

brengst van de landbouw en van moderne en rationeel gevoerde industriële of dienstenondernemingen beogen;

- de verwezenlijking van de doelstellingen van de associatieovereenkomst bevorderen;

- een onderdeel van het lopende Turkse ontwikkelingsplan vormen.

Bovendien worden enkele aanvullende bepalingen vermeld:

- slechts afzonderlijk omschreven projecten kunnen worden gefinancierd.

- in beginsel kunnen in alle sectoren van de economie investeringsprojecten worden gefinancierd die op Turks grondgebied zullen worden verwezenlijkt.

- bijzondere aandacht zal worden besteed aan projecten die kunnen bijdragen tot verbetering van de Turkse betalingsbalans. Het protocol heeft een looptijd tot en met 31 oktober 1981, en voorziet in hulp tot een bedrag van 310 miljoen Europese rekeneenheden (ERE). (Voor de vaststelling van de waarde van de ERE wordt verwezen naar de aan het financieel protocol gehechte verklaring).

Het totaal bedrag van 310 miljoen ERE is als volgt samengesteld:

- 90 miljoen ERE in de vorm van leningen uit eigen middelen van de Europese Investerings Bank (EIB).

- 220 miljoen ERE in de vorm van speciale leningen, dat wil zeggen leningen met een looptijd van 40 jaar, een aflossingsvrije periode van 10 jaar en tegen een rentevoet van 2,5% per jaar.

De door de Bank uit eigen middelen toegekende leningen zijn bij voorrang bestemd voor de financiering van projecten met een normale rentabiliteit. De leningen tegen speciale voorwaarden dienen bij voorrang gebruikt te worden voor de financiering van projecten die een niet onmiddellijk aanwijsbare rentabiliteit hebben of pas in de loop van de tijd rendabel worden.

Financiering

Wat betreft de financiering kan opgemerkt worden dat de uit het Financieel Protocol voortvloeiende lasten voor de Europese Gemeenschappen in hun geheel op de Gemeenschapsbegroting zullen drukken.

Positie van het Koninkrijk

Evenals de associatieovereenkomst zelf, het Additioneel Protocol en de twee eerdere Financiële Protocollen, zal het onderhavige Protocol, voor wat het Koninkrijk betreft, alleen voor Nederland gelden.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
C. A. van der Klaauw

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
D. F. van der Mei

De Minister van Economische Zaken,
G. M. V. van Aardenne

De Minister voor Ontwikkelingssamenwerking,
J. de Koning

De Minister van Financiën,
F. H. J. J. Andriessen

De Minister van Landbouw en Visserij,
A. P. J. M. M. van der Stee